

LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO PROCESO KODEKSO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2024 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 38 straipsnio pakeitimas

Papildyti 38 straipsnį 5 dalimi:

„5. Pilnamečiam fiziniam asmeniui pageidaujant kartu su juo teisme turi teisę dalyvauti jam pagalbą priimant sprendimus teikiantis asmuo (toliau – pagalbininkas). Pagalbininko teisė teikti šią pagalbą patikrinama pagal Neveiksnių ir ribotai veiksnių asmenų registro duomenis. Pagalbininkas padeda pilnamečiam asmeniui vesti bylas, prireikus kartu su šiuo asmeniu atlieka visus procesinius veiksmus, kuriuos šis asmuo turi teisę atlikti.“

2 straipsnis. 38 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 38 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„38 straipsnis. Civilinis procesinis veiksnumas

1. Galėjimas įgyvendinti savo teises teisme ir pavesti atstovui vesti bylą (civilinis procesinis veiksnumas) priklauso juridiniams asmenims ir fiziniams asmenims, kurie yra pasiekę pilnametystę – aštuoniolika metų, nepilnamečiams, įstatymų nustatyta tvarka sudariusiems santuoką, taip pat nepilnamečiams, kurie įstatymų nustatyta tvarka teismo pripažinti veiksniais (emancipuotais).

2. Nepilnamečių nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų atstovais pagal įstatymą teisme yra atitinkamai jų tėvai, tėviai ar rūpintojai. Šioje dalyje nurodytiems nepilnamečiams, kurie yra bylos šalys arba tretieji asmenys, turi būti pranešta apie prasidėjusį teismo procesą ir pasiūloma jame dalyvauti.

3. Nepilnamečiai nuo keturiolikos metų turi teisę kreiptis į teismą dėl savo teisių ar įstatymų saugomų interesų gynimo savarankiškai, jeigu ginčas yra dėl santykių, kuriuose jie turi civilinį veiksnumą.

4. Nepilnamečių iki keturiolikos metų, taip pat pilnamečių fizinių asmenų, kuriems nustatyta globa tam tikroje srityje, teises ir įstatymų saugomus interesus gina teisme jų atstovai pagal įstatymą – atitinkamai jų tėvai, tėviai, globėjai, išskyrus šiame Kodekse numatytus atvejus. Pilnamečiams fiziniams asmenims, kuriems nustatyta globa tam tikroje srityje ir kurie yra bylos šalys arba tretieji asmenys, turi būti pranešta apie prasidėjusį teismo procesą ir pasiūloma jame dalyvauti.

5. Pilnamečiam fiziniam asmeniui pageidaujant kartu su juo teisme turi teisę dalyvauti šiam asmeniui pagalbą priimant sprendimus teikiantis asmuo (toliau – pagalbininkas). Pagalbininko teisė teikti šią pagalbą patikrinama pagal Globos ir pagalbos priemonių registro duomenis. Pagalbininkas padeda pilnamečiam asmeniui vesti bylas, prireikus kartu su šiuo asmeniu atlieka visus procesinius veiksmus, kuriuos šis asmuo turi teisę atlikti.“

3 straipsnis. 87 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 87 straipsnio 1 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) ieškinį palikus nenagrinėtą, kai ieškovas nesilaikė tos kategorijos byloms nustatytos ginčo išankstinio sprendimo ne teisme tvarkos ir galima pasinaudoti šia tvarka, taip pat kai ieškinį pareiškė asmuo, kuriam nustatyta globa tam tikroje srityje, kai šalis neprimokėjo žyminio mokesčio, taip pat palikus pareiškimą nenagrinėtą šio Kodekso 431 straipsnio 3 dalyje numatytu atveju;“.

4 straipsnis. 137 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 137 straipsnio 2 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) pareiškimą paduoda fizinis asmuo, kuriam nustatyta globa tam tikroje srityje;“.

5 straipsnis. 163 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 163 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) kai šaliai nustatoma globa tam tikroje srityje;“.

6 straipsnis. 166 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 166 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) šio Kodekso 163 straipsnio 1 ir 2 punktuose numatytais atvejais – iki paaiškės mirusio fizinio asmens ar pasibaigusio juridinio asmens teisių perėmėjas ar aplinkybės, dėl kurių teisių perėmimas neįvyko, arba iki bus paskirtas fizinio asmens globėjas;“.

7 straipsnis. 296 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 296 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) jeigu pareiškimą padavė fizinis asmuo, kuriam nustatyta globa tam tikroje srityje;“.

8 straipsnis. 315 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 315 straipsnio 2 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) skundą paduoda asmuo, kuriam nustatyta globa tam tikroje srityje, arba asmuo, neturintis teisės jį paduoti;“.

9 straipsnis. 336 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 336 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Atskirasis skundas dėl teismo nutarties leisti paimti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą arba atsisakyti duoti šį leidimą ar atskirasis skundas dėl teismo nutarties nustatyti Civilinio kodekso 4.239 straipsnio 3 dalyje nurodytą turto administravimą arba atsisakyti jį nustatyti turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per dvidešimt dienų nuo dienos, kurią atskirasis skundas buvo gautas apeliacinės instancijos teisme.“

10 straipsnis. 366 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 366 straipsnio 1 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) jeigu vienai iš šalių proceso metu buvo nustatyta globa tam tikroje srityje ir ši šalis nebuvo atstovaujama atstovo pagal įstatymą;“.

11 straipsnis. 442 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 442 straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) dėl nepilnamečio pripažinimo veiksniu (emancipuotu);“.

12 straipsnis. XXVIII skyriaus pavadinimo pakeitimas

Pakeisti XXVIII skyriaus pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„XXVIII SKYRIUS

BYLOS DĖL NEPILNAMEČIO PRIPAŽINIMO VEIKSNIU (EMANCIPUOTU)“.

13 straipsnis. 462 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 462 straipsnio 1 dalį.

14 straipsnis. 463 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 463 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„463 straipsnis. Pareiškimo padavimas

1. Pareiškimą dėl nepilnamečio pripažinimo veiksniu (emancipuotu) gali paduoti pats nepilnametis, jo tėvai, rūpintojas ir globos (rūpybos) institucija.

2. Pareiškimą dėl nepilnamečio nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų teisės savarankiškai disponuoti savo pajamomis bei turtu apribojimo ar atėmimo gali paduoti vaikų globos (rūpybos) institucija, prokuroras ir kiti suinteresuoti asmenys. Nagrinėjant šį pareiškimą, *mutatis mutandis* taikomos šio skyriaus ketvirtojo skirsnio nuostatos.“

15 straipsnis. 464 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 464 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„464 straipsnis. Dalyvaujantys byloje asmenys

Byloje dėl nepilnamečio pripažinimo veiksniu (emancipuotu) ar byloje dėl nepilnamečio nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų teisės savarankiškai disponuoti savo pajamomis bei turtu apribojimo ar atėmimo dalyvaujantys asmenys, be pareiškėjo, yra pats nepilnametis, jo tėvai ar rūpintojas, taip pat globos (rūpybos) institucija, jei nepilnametis neturi tėvų.“

16 straipsnis. 464¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 464¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„464¹ straipsnis. Registravimas

Teismas ne vėliau kaip kitą darbo dieną po šiame skyriuje nustatyta tvarka priimto sprendimo dėl nepilnamečio nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų teisės savarankiškai disponuoti savo pajamomis ir turtu apribojimo ar atėmimo, taip pat sprendimo panaikinti atitinkamą ankstesnį sprendimą įsiteisėjimo privalo sprendimo duomenis pateikti Globos ir pagalbos priemonių registro tvarkytojui šio registro nuostatuose nustatyta tvarka.“

17 straipsnis. 465 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 465 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„465 straipsnis. Pareiškimo turinys

Pareiškime dėl fizinio asmens pripažinimo neveiksniu tam tikroje srityje, be bendrųjų reikalavimų, keliamų procesinių dokumentų turiniui ir formai, turi būti išdėstytos aplinkybės, įrodančios fizinio asmens psichikos sutrikimą, dėl kurio jis negali suprasti savo veiksmų reikšmės ar jų valdyti, turi būti nurodyta, ar asmeniui buvo teikta pagalba priimant sprendimus, taip pat turi būti pateikta sveikatos priežiūros įstaigos pažyma, kiti įrodymai apie asmens psichinę būklę, socialinio darbuotojo išvada apie asmens, kurį prašoma pripažinti neveiksniu tam tikroje srityje, gebėjimą pasirūpinti savimi ir priimti kasdienius sprendimus savarankiškai ar naudojantis pagalba konkrečiose srityse. Asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdienius sprendimus nustatymo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras. Šiame straipsnyje numatyta pareiškime turi būti nurodytos sritys, kuriose pareiškėjas siūlo pripažinti asmenį neveiksniu.“

18 straipsnis. XXVIII skyriaus antrojo ir trečiojo skirsnių pripažinimas netekusiais galios

Pripažinti netekusiais galios XXVIII skyriaus antrąjį ir trečiąjį skirsnius.

19 straipsnis. 482 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 482 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) jeigu yra galimybė, – teismo nutartis, patvirtinanti vaiko tėvų, o jei vaiko tėvai yra nepilnamečiai ar jiems nustatyta globa šioje srityje, – jų tėvų arba globėjų (rūpintojų) sutikimą įvaikinti, išskyrus įstatymų numatytus atvejus;“.

20 straipsnis. 488 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 488 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Vaiko tėvai, o jeigu jie yra nepilnamečiai ar jiems nustatyta globa šioje srityje, – jų tėvai arba globėjai (rūpintojai), vaiko globėjas (rūpintojas) rašytinį sutikimą įvaikinti, įformintą

pareiškimu, paduoda apylinkės teismui pagal savo gyvenamąją vietą arba pagal vaiko, dėl kurio duodamas sutikimas, gyvenamąją vietą. “

2. Pakeisti 488 straipsnio 2 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) duomenys apie vaiko tėvų amžių ar sveikatos būklę, jeigu jie yra nepilnamečiai ar jiems nustatyta globa šioje srityje;“.

21 straipsnis. 489 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 489 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Tėvai, globėjai (rūpintojai) gali atšaukti savo duotą sutikimą įvaikinti. Jei sutikimas įvaikinti nepilnamečių ar tėvų, kuriems nustatyta globa šioje srityje, vaiką buvo duotas jų tėvų ar globėjų (rūpintojų), tai, kai vaiko tėvai tampa pilnamečiais ar globa šioje srityje panaikinama, sutikimas įvaikinti netenka galios. Pareiškimas dėl sutikimo įvaikinti atšaukimo paduodamas tam teismui, kuris patvirtino sutikimą įvaikinti.“

22 straipsnis. 491 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 491 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Šiame skyriuje nustatyta tvarka nagrinėjamos bylos dėl globos (rūpybos) nustatymo nepilnamečiams asmenims bei pilnamečiams asmenims, kurie dėl savo asmeninių gebėjimų sutrikimo ar nepakankamumo negali suprasti savo veiksmų reikšmės ar jų valdyti, taip pat bylos dėl rūpybos nustatymo veiksniams asmenims.“

23 straipsnis. 493 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 493 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„493 straipsnis. Turto administratoriaus paskyrimas

1. Jei asmuo, kuriam siekiama nustatyti globą tam tikroje srityje, turi nekilnojamųjų ar kilnojamųjų daiktų, kuriems reikalinga nuolatinė priežiūra (įmonė, žemė, pastatas ir kt.), teismas pagal globos institucijos prašymą ar savo iniciatyva paskiria turto administratorių. Šiuo administratoriumi gali būti skiriamas globėjas arba kitas asmuo.

2. Turto administratoriaus paskyrimo klausimas išsprendžiamas teismo nutartimi. Paskirtam turto administratoriui jo teises ir pareigas išaiškina teismas.

3. Teismas, kuris paskyrė turto administratorių, pagal globos institucijos ar prokuroro pareiškimą šį administratorių nutartimi gali nušalinti nuo pareigų arba pakeisti kitu asmeniu.“

24 straipsnis. 494 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 494 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Pagal , pilnamečio globotinio, globos ir rūpybos institucijos, rūpintinio arba prokuroro pareiškimą globėjas ar rūpintojas gali būti jį paskyrusio teismo nutartimi nušalintas nuo pareigų, jeigu jis netinkamai atlieka globėjo ar rūpintojo pareigas, neužtikrina globotinio ar rūpintinio teisių ir interesų apsaugos, naudojasi savo teisėmis savanaudiškais tikslais.“

25 straipsnis. 495 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 495 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Globa pasibaigia įsiteisėjus teismo sprendimui panaikinti pilnamečiam asmeniui nustatytą globą tam tikroje srityje.“

26 straipsnis. 496 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 496 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Teismas ne vėliau kaip kitą darbo dieną po sprendimų ir nutarčių dėl globos ir rūpybos nustatymo ir panaikinimo pilnamečiams asmenims, nepilnamečiams nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų, kuriems atimta ar apribota teisė savarankiškai disponuoti savo pajamomis ir turtu, taip pat nuo sprendimų ir nutarčių dėl globėjo ar rūpintojo šiems asmenims paskyrimo, atleidimo ar nušalinimo nuo pareigų įsiteisėjimo privalo šių sprendimų ir nutarčių duomenis

pateikti Globos ir pagalbos priemonių registro tvarkytojui šio registro nuostatuose nustatyta tvarka.“

27 straipsnis. 505 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 505 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„505 straipsnis. Pareiškimo padavimas ir jo turinys

1. Pareiškimas dėl globos tam tikroje srityje nustatymo pilnamečiam asmeniui, kuris dėl savo asmeninių gebėjimų sutrikimo ar nepakankamumo negali suprasti savo veiksmų reikšmės ar jų valdyti, paduodamas asmens, kuriam prašoma nustatyti globą, gyvenamosios vietos apylinkės teismui.

2. Pareiškimą dėl globos tam tikroje srityje nustatymo pilnamečiam asmeniui gali paduoti Civilinio kodekso 3.277 straipsnio 3 dalyje nurodyti subjektai.

3. Pareiškimą dėl globos tam tikroje srityje nustatymo nepilnamečiam asmeniui, kuris dėl savo asmeninių gebėjimų sutrikimo ar nepakankamumo negali suprasti savo veiksmų reikšmės ar jų valdyti, galima paduoti ne anksčiau kaip likus vieniems metams iki asmens, kuriam turėtų būti nustatyta globa, pilnametystės.

4. Asmuo, kuris padavė aiškiai nepagrįstą pareiškimą dėl globos tam tikroje srityje nustatymo pilnamečiam asmeniui, teismo nutartimi gali būti nubaustas nuo penkiasdešimt iki šešių šimtų eurų bauda. Iš šio asmens taip pat priteisiamos bylinėjimosi išlaidos.

5. Pareiškime dėl pilnamečio asmens globos nustatymo, be bendrųjų reikalavimų, keliamų procesinių dokumentų turiniui ir formai, turi būti išdėstytos aplinkybės, įrodančios asmens asmeninių gebėjimų sutrikimą ar nepakankamumą, dėl kurio jis negali suprasti savo veiksmų reikšmės ar jų valdyti, taip pat aplinkybės, kodėl asmeniui socialinės, asmens sveikatos priežiūros paslaugos ir kitos įstatymuose numatytos mažiau asmens teises ribojančios priemonės nėra pakankamos, turi būti nurodyta, ar asmeniui buvo teikta pagalba priimant sprendimus, turi būti pateikta sveikatos priežiūros įstaigos pažyma, kiti įrodymai apie asmens būklę, socialinio darbuotojo išvada apie asmens, kuriam prašoma nustatyti globą, gebėjimą pasirūpinti savimi ir priimti kasdienius sprendimus savarankiškai ar naudojantis pagalba konkrečiose srityse. Jei asmeniui buvo teikta pagalba priimant sprendimus, kartu su socialinio darbuotojo išvada taip pat pateikiama asmens, teikusio pagalbą priimant sprendimus, išvada apie asmens, kuriam prašoma nustatyti globą tam tikroje srityje, gebėjimą pasirūpinti savimi ir priimti kasdienius sprendimus savarankiškai ar naudojantis pagalba tam tikroje srityje. Asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdienius sprendimus nustatymo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.“

28 straipsnis. 506 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 506 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„506 straipsnis. Pasirengimas nagrinėti bylą dėl globos nustatymo ir globėjo paskyrimo

1. Teismas, priėmęs pareiškimą dėl pilnamečio fizinio asmens globos nustatymo, tą pačią dieną nutartimi paveda globos institucijai per dešimt dienų pateikti teismui duomenis, būtinus bylai išnagrinėti.

2. Globos institucija raštu pateikia teismui išvadą, kurioje:

1) nurodomi duomenys apie asmens, dėl kurio nagrinėjama byla, buvimo vietą ;
2) pateikiama globėjo kandidatūra; nurodomi duomenys apie jį (vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data ir vieta, darbovietė, šeiminė padėtis, giminystės ryšys ir santykiai su asmeniu, kuriam prašoma nustatyti globą, moralinės ir kitokios savybės, jo galimybė įgyvendinti globėjo pareigas), taip pat kitos turinčios reikšmės aplinkybės; nurodoma asmens, kuriam prašoma nustatyti globą, nuomonė dėl globėjo kandidatūros;

3) pridedamas rašytinis asmens, kurį siūloma paskirti globėju, sutikimas;

4) jei asmuo, kuriam prašoma nustatyti globą, turi nekilnojamųjų ar kilnojamųjų daiktų, kuriems reikalinga nuolatinė priežiūra (įmonė, žemė, pastatas ir kt.), globos institucijos rašte tai turi būti nurodoma ir rekomenduojama paskirti šio turto administratorių;

5) jei asmeniui buvo teikiama pagalba priimant sprendimus, pateikiami duomenys apie šią teiktą pagalbą.

3. Teismas išreikalauja duomenis apie asmens, rekomenduojamo paskirti globėju, teistumą ir padarytus administracinius nusižengimus. Taip pat teismas kreipiasi į Globos ir pagalbos priemonių registro tvarkytoją prašydamas pateikti duomenis apie asmens, kuriam prašoma nustatyti globą, pateiktus išankstinius nurodymus. Šiuo atveju Globos ir pagalbos priemonių registre esantys duomenys apie asmens pateiktą išankstinį nurodymą perduodami teismui šio registro nuostatuose nustatyta tvarka.

4. Teisėjas praneša fiziniam asmeniui, kuriam prašoma nustatyti globą tam tikroje srityje, kad nagrinėjant bylą dėl globos nustatymo ir globėjo paskyrimo būtina, kad jam atstovautų advokatas, ir nustato terminą, per kurį šis asmuo turi pasirinkti advokatą, teiksiantį jam teisinę pagalbą, ir pranešti apie tai teisėjui. Asmuo, pasirinkęs advokatą, apie tai praneša teisėjui. Jeigu asmuo, kuriam prašoma nustatyti globą, per teismo nustatytą terminą pats nepasirenka advokato, teiksiančio jam teisinę pagalbą, teisėjas, kuriam paskirta parengti bylą nagrinėti, praneša valstybės garantuojamą teisinę pagalbą organizuojančiai institucijai apie tai, kad šiam asmeniui būtinas advokatas.

5. Pasirengimas nagrinėti bylą turi būti baigtas per trisdešimt dienų nuo pareiškimo dėl pilnamečio fizinio asmens globos nustatymo priėmimo dienos.“

29 straipsnis. 507 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 507 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„507 straipsnis. Bylos dėl globos nustatymo, globėjo paskyrimo nagrinėjimas

1. Byla teismo posėdyje nagrinėjama nedelsiant, gavus globos institucijos pateiktą išvadą ir duomenis apie asmeniui, kuriam prašoma nustatyti globą tam tikroje srityje, paskirtą ar šio asmens pasirinktą advokatą.

2. Byla dėl globos nustatymo ir globėjo paskyrimo nagrinėjama žodinio proceso tvarka. Apie bylos nagrinėjimą pranešama globos institucijai, asmeniui, kuriam prašoma nustatyti globą tam tikroje srityje, asmeniui, rekomenduojamam skirti globėju, kitiems suinteresuotiems bylos baigtimi asmenims. Byla nagrinėjama būtinai dalyvaujant asmeniui, kuriam prašoma nustatyti globą tam tikroje srityje, jeigu, atsižvelgiant į sveikatos būklę, jis gali dalyvauti, globos institucijos atstovui, kuris duoda išvadą teisme, ir asmeniui, kurį rekomenduojama skirti globėju. Asmuo, kuriam prašoma nustatyti globą tam tikroje srityje, turi teisę teismo posėdyje išdėstyti savo nuomonę dėl globos nustatymo tikslingumo ir globėjo kandidatūros, jei, atsižvelgiant į sveikatos būklę, gali tai atlikti. Kai asmens, kuriam prašoma nustatyti globą, dėl sveikatos būklės, patvirtintos asmens sveikatos priežiūros įstaigos pažyma, negalima iškviesti ir apklausti teisme, byla gali būti nagrinėjama šiam asmeniui nedalyvaujant. Kai teismui kyla abejonių dėl globos tam tikroje srityje pilnamečiam asmeniui nustatymo tikslingumo, visos abejonės turi būti vertinamos asmens, kuriam prašoma nustatyti globą, naudai ir visais atvejais turi būti įvertinamos kuo mažiau asmens teises ribojančių įstatymuose numatytų priemonių taikymo galimybės.

3. Skiriant globėją, turi būti atsižvelgiama į jo moralines ir kitokias savybes, jo galimybę įgyvendinti globėjo funkcijas, jo santykius su asmeniu, kuriam reikalinga globa, taip pat, jeigu galima, į globos reikalingo asmens pageidavimą.“

30 straipsnis. 508 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 508 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„508 straipsnis. Teismo nutartis

1. Pareiškimas dėl pilnamečio fizinio asmens globos nustatymo ir jo globėjo paskyrimo išsprendžiamas teismo nutartimi.

2. Priėmęs nutartį asmeniui nustatyti globą tam tikroje srityje, teismas nutartyje nurodo baigtinį sričių, kuriose asmeniui nustatoma globa, sąrašą. Asmeniui negali būti nustatoma globa santuokos, rinkimų ir darbo teisinių santykių srityse.

3. Tenkinant pareiškimą dėl globos nustatymo ir globėjo paskyrimo, nutartyje nurodomi duomenys apie globotinį ir globėją.

4. Jei asmuo, kuriam nustatoma globa, turi nekilnojamųjų ar kilnojamųjų daiktų, kuriems reikalinga nuolatinė priežiūra, teismas paskiria to turto administratorių.

5. Paskirtam globėjui ir turto administratoriui teismas išaiškina jų teises ir pareigas.

6. Bylinėjimosi dėl globos nustatymo ir globėjo paskyrimo išlaidos, išskyrus atstovavimo išlaidas, padengiamos iš valstybės lėšų.

7. Teismo nutartį turi teisę apskusti byloje dalyvaujantys asmenys, pats asmuo, kuriam nustatyta globa tam tikroje srityje, ir paskirtas globėjas.“

31 straipsnis. Kodekso papildymas 508¹ straipsniu

Papildyti Kodeksą 508¹ straipsniu:

„508¹ straipsnis. Teismo nutarties panaikinimas

1. Jeigu išnyksta aplinkybės, dėl kurių asmeniui buvo nustatyta globa tam tikroje srityje, bylą išnagrinėjęs pirmosios instancijos teismas pagal asmens globėjo ar kitų šio Kodekso 505 straipsnio 2 dalyje išvardytų asmenų arba paties asmens, kuriam nustatyta globa tam tikroje srityje, pareiškimą priima sprendimą panaikinti pirmiau priimtą savo nutartį. Peržiūrint teismo nutartį, *mutatis mutandis* taikomos šiame skirsnyje nustatytos taisyklės.

2. Teismas, nagrinėdamas šiame straipsnyje nurodytas bylas, gali priimti šiuos sprendimus:

1) palikti galioti peržiūrimą teismo nutartį;

2) panaikinti peržiūrimą teismo nutartį ir pasiūlyti asmeniui įstatymų nustatyta tvarka kreiptis dėl socialinių ir asmens sveikatos priežiūros paslaugų suteikimo ar dėl kitų įstatymuose numatytų mažiau asmens teises ribojančių priemonių taikymo;

3) panaikinti peržiūrimą teismo nutartį.

3. Teismui nustačius, kad asmeniui, kuriam prašyta nustatyti globą, galėtų būti pritaikytos mažiau jo teises ribojančios įstatymų numatytos priemonės ar pasiūlyta kreiptis dėl socialinių ir asmens sveikatos priežiūros paslaugų suteikimo, teismo nutarties kopija išsiunčiama savivaldybės, kurioje šis asmuo gyvena, administracijai.“

32 straipsnis. 538 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 538 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Sutuoktinio, kuriam nustatyta globa tam tikroje srityje, interesais prašymą dėl santuokos nutraukimo gali paduoti jo globėjas, prokuroras arba globos institucija.“

33 straipsnis. 581 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 581 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Be bendrųjų procesinių dokumentų formai ir turiniui keliamų reikalavimų, prie prašymo turi būti pridėti įrodymai, reikšmingi sprendžiant klausimą dėl leidimo išdavimo, pareiškimo ar fakto patvirtinimo bei kitą klausimą, nagrinėjamą šiame skyriuje nustatyta tvarka. Prie prašymo nustatyti Civilinio kodekso 4.239 straipsnio 3 dalyje nurodytą turto administravimą turi būti pridėta socialinio darbuotojo išvada apie asmens, dėl kurio teikiamas prašymas, gebėjimą pasirūpinti savimi ir priimti kasdienius sprendimus savarankiškai ar naudojantis pagalba konkrečiose srityse.“

34 straipsnis. 582 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 582 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Bylos dėl teismo leidimo pratęsti asmens priverstinį hospitalizavimą ir (ar) priverstinį gydymą ir bylos dėl Civilinio kodekso 4.239 straipsnio 3 dalyje nurodyto turto administravimo nustatymo nagrinėjamos žodinio proceso tvarka.“

2. Pakeisti 582 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. Bylą teismas išsprendžia priimdamas nutartį. Teismo nutartis išduoti leidimą, patvirtinti pareiškimą ar faktus, išskyrus nutartį leisti paimiti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą arba

atsisakyti duoti šį leidimą ir nutartį nustatyti Civilinio kodekso 4.239 straipsnio 3 dalyje nurodytą turto administravimą arba atsisakyti jį nustatyti, apeliacine tvarka neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos, tačiau teismo atsisakymas išduoti leidimą, patvirtinti pareiškimą ar faktą neatima iš pareiškėjo teisės, pasikeitus aplinkybėms, pakartotinai kreiptis į teismą dėl leidimo išdavimo, pareiškimo ar fakto patvirtinimo. Teismo nutartis leisti paimti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą ir nutartis nustatyti Civilinio kodekso 4.239 straipsnio 3 dalyje nurodytą turto administravimą vykdytinės skubiai. Teismo nutartis leisti paimti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą arba atsisakyti duoti šį leidimą ir nutartį nustatyti Civilinio kodekso 4.239 straipsnio 3 dalyje nurodytą turto administravimą arba atsisakyti jį nustatyti gali būti skundžiamos atskiruoju skundu. Šis skundas turi būti išnagrinėtas per šio Kodekso 336 straipsnio 3 dalyje nurodytą terminą.“

3. Papildyti 582 straipsnį nauja 12 dalimi:

„12. Teismas ne vėliau kaip kitą darbo dieną po šiame skyriuje nustatyta tvarka priimtos nutarties nustatyti Civilinio kodekso 4.239 straipsnio 3 dalyje nurodytą turto administravimą, taip pat nutarties panaikinti atitinkamą ankstesnę nutartį įsiteisėjimo privalo nutarties duomenis pateikti Globos ir pagalbos priemonių registro tvarkytojui šio registro nuostatuose nustatyta tvarka.“

4. Buvusią 582 straipsnio 12 dalį laikyti 13 dalimi.

35 straipsnis. 600 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 600 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Kviestiniais gali būti pilnamečiai asmenys, kuriems nenustatyta globa ir kurie nėra suinteresuoti vykdomosios bylos baigtimi.“

36 straipsnis. 626 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 626 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) skolininkui nustačius globą tam tikroje srityje;“.

37 straipsnis. 628 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 628 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Vykdomoji byla sustabdoma, kol po skolininko (išieškotojo) mirties ar juridinio asmens reorganizavimo (likvidavimo) atsiras jo teisių perėmėjas, pilnamečiam asmeniui, kuriam nustatyta globa tam tikroje srityje, bus paskirtas globėjas arba išnyks kitos aplinkybės, dėl kurių vykdomoji byla buvo sustabdyta.“

38 straipsnis. 789 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 789 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Išimtinai tik Lietuvos Respublikos teismai gali nagrinėti bylas dėl globos pilnamečiam fiziniam asmeniui nustatymo, fizinio asmens paskelbimo mirusiu ar pripažinimo nežinia kur esančiu, jeigu šis asmuo yra Lietuvos Respublikos pilietis arba asmuo be pilietybės, bet jo nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lietuvos Respublikoje.“

39 straipsnis. 810 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 810 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) šaliai, kuri nedalyvavo nagrinėjant bylą, nebuvo tinkamai pranešta apie civilinės bylos iškėlimą bei proceso metu nebuvo sudarytos procesinės gynybos galimybės, o tais atvejais, kai jai buvo paskirtas globėjas, – tinkamo atstovavimo galimybės;“.

40 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus 1 ir 17 straipsnius bei šio straipsnio 3 dalį, įsigalioja 2027 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 1 ir 17 straipsniai įsigalioja 2025 m. liepos 1 d.

3. Socialinės apsaugos ir darbo ministras iki 2025 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

4. Bylos dėl asmens veiksnio ribojimo ir globos ar rūpybos asmeniui nustatymo, pradėtos ir nebaigtos nagrinėti iki šio įstatymo įsigaliojimo, baigiamos nagrinėti pagal šiuo įstatymu pakeistas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nuostatas.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas